

1.4. Rolnictwo

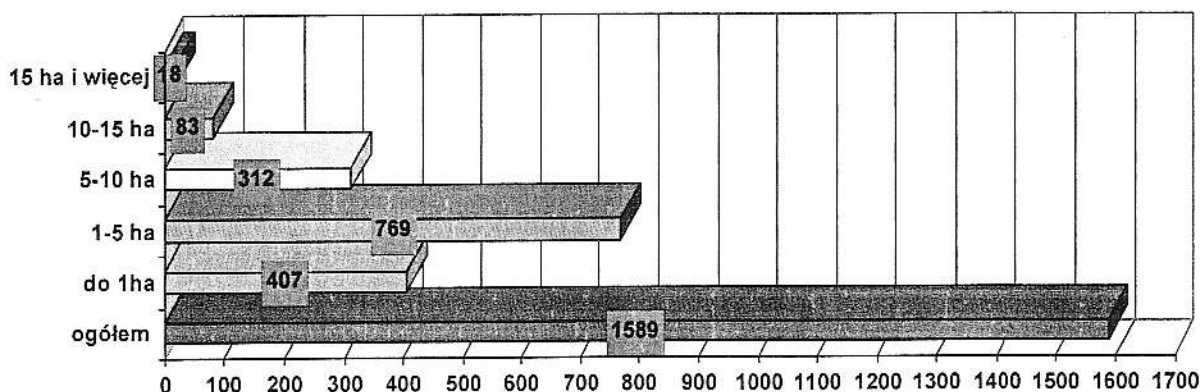
Bardzo wysoki odsetek użytków rolnych przypadający na ogół wszystkich gruntów użytkowanych w gospodarstwach rolnych ponad 85,61% (tj. 6657ha), sprawia, że głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy Gózd jest rolnictwo. Udział gruntów ornych w ogólnej powierzchni gminy wynosi 73,25%.

Na terenie gminy jest 1589 indywidualnych gospodarstw rolnych (dane według siedziby gospodarstwa). Gospodarstwa rolne są własnością prywatną, z czego gospodarstwa prowadzące wyłącznie działalność rolniczą stanowią liczbę 1094, prowadzące wyłącznie działalność pozarolniczą 34, prowadzące działalność pozarolniczą i rolniczą 114, nie prowadzące działalności rolniczej i pozarolniczej 347.

Działalność pozarolniczą prowadzi 8,9% ogółu gospodarstw rolnych, w tym największa ilość gospodarstw prowadzi działalność: 30 (handlu), 17 (przetwórstwa przemysłowego), 11 (budownictwa), 6 (transportu i magazynowania).

Przeważającą część gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1ha do 10ha. W szczególności: 407 gospodarstw posiada powierzchnię do 1 ha, 769 o powierzchni 1-5ha, 312 o powierzchni 5-10ha, 83 o powierzchni 10-15ha, 18 o powierzchni 15ha i więcej.

Struktura gospodarstw rolnych wg powierzchni gospodarstwa

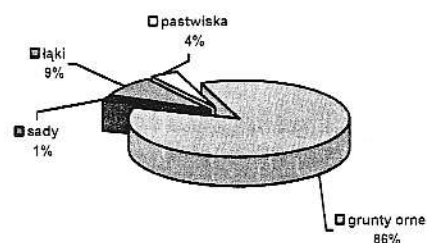

Podział 0-1700 obrazuje liczbę gospodarstw rolnych/ wg NSP, 2002/

W przeważającej części gospodarstw na terenie gminy preferuje się tradycyjne metody upraw i hodowli. Nie jest to więc intensywne gospodarstwo nastawione wyłącznie na ilość, lecz ceniące przede wszystkim jakość produktów rolnych. Uprawy są ekologiczne, naturalne, w dużym stopniu pozbawione ingerencji nowoczesnych technik ochrony roślin.

W strukturze użytkowania ziemi na 6657ha gruntów użytkowanych w gospodarstwach rolnych dominują grunty orne o powierzchni 5695ha, lasy i grunty leśne stanowią 646ha, pozostała część w

Podział obrazujący wyszczególnienie użytków rolnych ogółem /wg NSP, 2002/

liczbie 473ha zajęta jest przez pozostałe grunty.

Z powyższego zestawienia wyraźnie wynika, że obszar gminy Gózd należy zaliczyć do rolniczego, w którym egzystencja człowieka oparta jest na uprawie ziemi ornej i wykorzystaniu potencjalnych możliwości tkwiących w naturalnych użytkach zielonych.

W podziale na gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą głównych ziemioplodów: uprawą zbóż zajmuje się: 1007 tj. 63,4% gospodarstw rolnych, uprawą ziemniaków: 951 tj. 59,8%, uprawą warzyw gruntowych: 568 tj. 35,7%, uprawą pastewnych na gruntach ornych: 110 tj. 6,9%.

W zakresie ogrodnictwa dominuje uprawa jabłoni. Powierzchnia upraw poszczególnych gatunków drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych zajmuje; drzewa owocowe: jabłonie: 14,66ha, grusze: 1,53ha, śliwy: 3,86 ha, wiśnie: 3,73ha, czereśnie: 0,73ha, pozostałe: 0,69ha. Krzewy owocowe i plantacje jagodowe: agrest: 0,10ha, porzeczki: 4,98ha, maliny: 0,17ha, pozostałe: 0,02ha. /dane NSP 2002/.

W produkcji zwierzęcej rolnicy nastawiają się przede wszystkim na chów trzody chlewnej oraz hodowlę bydła mlecznego.

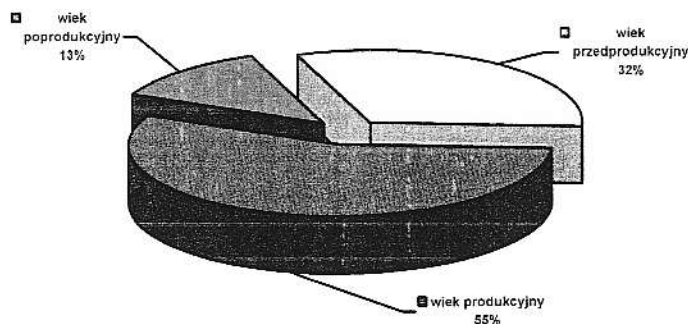
1.5. Dane demograficzne

Według stanu na rok 2002 gmina Gózd liczyła 7727 mieszkańców (wg, NSP 2002), w tym: 3849 mężczyzn i 3878 kobiet. Średnio na 1km² powierzchni gminy mieszkały 99,36 osoby.

Ludności w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku do 17 lat) było 2443 osób w tym: 1244 mężczyzn i 1199 kobiet, a w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata i kobiety w wieku 18-59 lat) było 4312 osób, w tym: 2279 mężczyzn i 2033 kobiety. W wieku poprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 65 lat i więcej; kobiety w wieku 60 lat i więcej) było 972 osoby, w tym: 326 mężczyzn i 646 kobiet.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 79 osób w wieku nieprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej i kobiety w wieku 60 lat i więcej), dane NSP, 2002.

Stale wzrasta liczba mieszkańców gminy co przedstawia poniższa tabela (dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goździe)

Liczba mieszkańców Gminy Gózd w latach 2006-2009

rok	liczba mieszkańców
2006	7990
2007	8096
2008	8153
2009	8260

Źródło: Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goździe

Demografia urodzeń 2004-2009

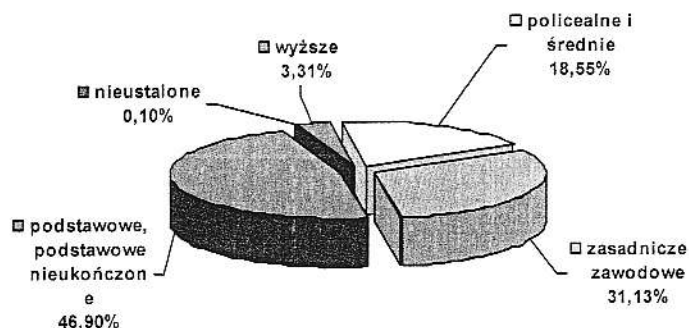
rok	liczba urodzeń
2004	101
2005	109
2006	108
2007	126
2008	124
2009	109

Źródło: Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goździe

W strukturze wykształcenia mieszkańców gminy wyraźnie przeważa wykształcenie podstawowe i zasadnicze, co jest charakterystyczne dla gmin wiejskich.

Należy zauważyć bardzo duży udział procentowy mieszkańców z wykształceniem średnimi policealnym, co jest niewątpliwie wynikiem coraz to większych trudności na rynku pracy i poszukiwaniem przez pracodawców, pracowników z co najmniej średnim wykształceniem.

Ludność w wieku powyżej 13 lat wg poziomu wykształcenia – gmina

Mieszkańcy gminy w przeważającym zakresie utrzymują się z pracy w gospodarstwach indywidualnych, z reguły o niskiej dochodowości nie są w stanie ponosić kosztów nauki swoich dzieci. Ogółem na 5763 mieszkańców /w wieku powyżej 13 lat i więcej/; wykształcenie wyższe posiadało 191 osób, policealne i średnie 1069, zasadnicze zawodowe 1794, ukończone podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia 2703, oraz niestalone 6 /wg NSP, 2002/.

1.6. Oświata i wychowanie

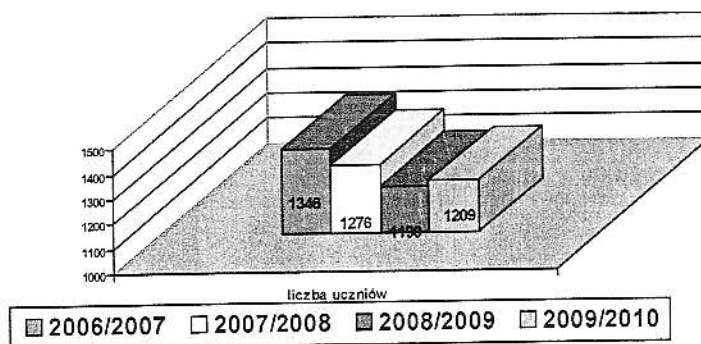
W ramach gminnej oświaty na terenie gminy funkcjonuje siedem placówek oświatowych, w tym pięć szkół podstawowych; Publiczna Szkoła Podstawowa w Goździe, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kuczach, Publiczna Szkoła Podstawowa w Podgórzu, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kłonówku, Publiczna Szkoła Podstawowa w Klwatce jedno Gimnazjum w Goździe oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących w Małęczynie w skład którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum.

**Wykaz placówek oświatowych Gminy Gózd w roku szkolnym 2009/2010
(z podziałem na liczbę uczniów oraz liczbę nauczycieli w poszczególnych placówkach)**

Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Goździe	207	17
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Kuczach	156	15
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Tadeusza Kościuszki w Kłonówku	65	12
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Henryka Sienkiewicza w Klwatce	113	15
5.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Małęczynie	-	-
	- Publiczna Szkoła Podstawowa im Jana Kochanowskiego w Małęczynie	214	22
	- Publiczne Gimnazjum w Małęczynie	30	13
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Marii Konopnickiej w Podgórzu	93	13
7.	Publiczne Gimnazjum w Goździe	331	36

Źródło: Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół w Goździe

Ogólna liczba uczniów w latach 2006 - 2010

Źródło: Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół w Goździe

Oprócz nauki, ważnym elementem w życiu placówek oświatowych jest ich wpływ na rozwój kultury w gminie. Szkoły poprzez swoją działalność /zespoły muzyczne, teatralno – poetyckie/ stanowią wokół swojej siedziby miejsca rozwoju gminnej kultury.

Atutem wszystkich placówek jest to, iż są wyposażone w pracownie komputerowe z szerokopasmowym łączem internetowym. Uczniowie szkół mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe i nie tylko w szkolnych klubach sportowych i kołach zainteresowań. Dodatkowo w placówkach tych prowadzone są zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla dzieci i młodzieży mających trudności w nauce.

Na terenie gminy funkcjonuje system stypendialny, w ramach którego uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów mogą ubiegać się o dofinansowanie w celu kontynuowania nauki.

Stypendium socjalne ma pomóc uczniom w dostępie do edukacji (wyrównanie jego szans edukacyjnych).

W gminie Gózd funkcjonuje Lokalny Program Wspierania Edukacji wspierający uzdolnione dzieci i młodzież. W ramach programu szczególnie uzdolnione dzieci i młodzież otrzymują stypendia na zakup lub dofinansowanie sprzętu sportowego, strojów sportowych lub artystycznych, instrumentów muzycznych, materiałów plastycznych, warsztatów, kursów, wyjazdów szkoleniowych, udział w zawodach, konkursach, festiwalach, prywatnych lekcjach z wybranej dziedziny.

Aktualna sieć placówek ogólnie zaspokaja potrzeby w zakresie realizacji obowiązku oświatowego.

Funkcję upowszechniania kultury na terenie gminy prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie gminy działają również świetlice wiejskie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Goździe jest samorządową instytucją kultury. Zapewnia ona mieszkańcom gminy dostęp do materiałów bibliotecznych i informacji. Służy rozwijaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności gminnej, upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury.

Na terenie Gminy funkcjonują biblioteki:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Goździe
- Filia Biblioteczna w Klwatce
- Filia Biblioteczna w Kuczkach
- Filia Biblioteczna w Kłonówku

Bezpieczny wypoczynek po zajęciach lekcyjnych dzieciom i młodzieży z terenu gminy zapewniają funkcjonujące w gminie świetlice wiejskie. Znajdują się one w następujących miejscowościach: Gózd, Podgóra, Drożanki, Kłonów, Kłonówek, Grzmucin, Kuczki, Budy Niemianowskie, Klwatka, Kiedrzyn.

Świetlice czynne są od poniedziałku do soboty przez 8 godzin.

1.7. Opieka społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe realizuje na terenie gminy przede wszystkim zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawianiu tych sytuacji. Podstawą świadczenia wsparcia i stosowania form pomocy przez GOPS stanowi właściwa diagnoza środowiska, w tym trudności natury fizycznej, psychicznej i społecznej, problemów socjalno-bytowych osób zgłaszających się do Ośrodka.

Ilość osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2008	2009	30.06.2010
Liczba świadczeniobiorców otrzymujących pomoc ogółem	593	534	457
W tym zadania własne	589	544	455
W tym zadania zlecone	17	23	4
Liczba rodzin	279	257	239
Liczba osób w rodzinie	1201	1093	970

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goździe

Powody udzielania pomocy w latach 2008 i 2009

	Liczba gospodarstw domowych	2008 rok		2009 rok	
		Liczba osób w gospodarstwach domowych	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Liczba gospodarstw domowych
Ubóstwo	202	885	198	809	
Sieroctwo	-	-	-	-	
Ochrona macierzyństwa	8	52	5	34	
Bezdomność	-	-	-	-	
Niepełnosprawność	45	174	41	159	
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	49	250	16	73	
w tym: Rodziny niepełne	19	76	10	41	
Rodziny wielodzietne	30	174	6	32	
Bezrobocie	201	879	196	827	
Długotrwała choroba	32	117	30	101	
Alkoholizm	4	25	3	7	
Zdarzenia losowe	-	-	-	-	
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	4	5	5	

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goździe.

1.8. Bezrobocie

Bezrobocie – rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej-dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia, na przestrzeni ostatnich lat to jeden z głównych problemów społecznych w Polsce. Bezrobocie na terenie gminy Gózd jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Utrata pracy, przejście na zasiłek, jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi jego konsekwencjami. Stopa bezrobocia na dzień 30.06.2010 w powiecie radomskim wynosiła 28,6%. Liczba osób bezrobotnych na dzień 30.06.2010r na terenie Gminy Gózd wynosiła 1041 osób w tym 525 kobiet. Wśród ogółu bezrobotnych prawo do zasiłku posiadało 206 osób w tym 96 kobiet.

Stan i struktura bezrobocia w Gminie Gózd na dzień 30.06.2010r. przedstawiały się następująco:

Bezrobotni wg. wieku

Wiek	Liczba osób	w tym kobiety
18-24	238	100
25-34	314	180
35-44	217	118
45-54	192	103
55-59	69	24
60 i więcej	11	x

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Bezrobotni wg. poziomu wykształcenia

Wykształcenie	Liczba osób	w tym kobiety
Wyższe	85	44
Policealne i średnie zawodowe	181	102
Ogólnokształcące	85	45
zasadnicze	338	184
Gimnazjalne i poniżej	347	150

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Bezrobotni wg stażu pracy

Staż	Liczba osób	w tym kobiety
do 1 roku	201	101
od 1-5 lat	196	103
od 5-10 lat	153	82
od 10-20 lat	156	83
od 20-30 lat	82	34
30 i więcej lat	9	0
bez stażu	244	122

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Bezrobotni wg. czasu pozostawania bez pracy

Okres pozostawania bez pracy	Liczba osób	w tym kobiety
do 1 m-ca	56	28
od 1- 3 m-cy	73	27
3 – 6 m-cy	120	45
6 – 12 m-cy	211	89
12 – 24 m-cy	214	91
Powyżej 24 m-cy	367	245

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje bowiem, zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest wykluczenie i izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które często powodują sięganie po alkohol. Z powodu bezrobocia z pomocy GOPS w 2009 roku skorzystało 196 rodzin. Bezrobocie jest pierwszym, co do wielkości powodem występowania o pomoc i jej przyznawania przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe.